Година I. София, 18 Ноември 1923 год. Брой 2 лева Брой 6.

ПИРИНЪ

МАКЕДОНО-ОДРИНСКИ ЛИСТЪ

УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ — ИЗЛИЗА СЕДМИЧНО
РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ НА УЛИЦА „ПРѢСЛАВЪ“ № 4 — СОФИЯ. ТЕЛЕФОНЪ 1932.

АБОНАМЕНТЪ:
За България годишно 120 лв.
„ полугодишно 65 лв.
За странство . . . . . 200 лв.
За Америка . . . . . 2 долара

Архимандритъ Евлоги.

Роденъ въ Битоля въ Баиръ-махле отъ сѣмейство Светиевци — едно твърдѣ интересно сѣмейство, което дава само калугери, което има параклисъ въ кѫщата си, дѣто ставатъ всѣкидневни моления на домашни и съсѣди. Малкия Спиро трѣбва да се готви за призването, което сѣмейната традиция му прѣдопрѣдѣля. Но новото не иска застоялость и роденъ дългъ изпълнява само онѣи, като който не заспива надъ старитѣ обществени форми, а може да се визвиси надъ живота за да бѫде пакъ прѣдтеча. Безъ това качество общественния дѣецъ не е общественикъ, а единъ незначителенъ робъ на традиции. И Свѣтиовци даватъ тази данъ на новото. Спиро учи въ Баиръ-махле основно училище, послѣ въ прогимназията въ Битоля, отдѣто скоро подиръ това се отзовава въ семинарията въ Цариградъ. Слѣдъ свършването ѝ, неговитѣ способности му сочатъ по-високъ санъ и той бива изпратенъ да слѣдва въ богословския факултетъ въ Черновицъ (Буковина), който и завършва съ отличие. Още съ свършването му бива рѫкоположенъ подъ име Евлоги, бива назначенъ за учитель въ семинарията въ Цариградъ, подиръ което послѣ възведенъ въ архимандритски чинъ. Той е соченъ за македонски архиепастиръ и то за митрополитъ на македонската столица. И наистина скоро (въ 1911 год.) той бива изпратенъ за прѣдседателъ на солунската българска църковна община и управляющъ солунската епархия, която още не бѣ добила султански ферманъ за титуляренъ митрополитъ.

Човѣкъ съ висока култура, владѣющъ нѣколко езика, съ извънредно красива външность, съ дълбоко патриотическо чувство, добилъ широки връзки съ консулскитѣ срѣди въ Солунъ и голѣмата обичь на паството си, — всичко това не можеше да не възбуди злобата на гръцкия фанатизъмъ, който виждаше въ лицето на Евлогия свой голѣмъ врагъ.

На Евлоги обаче се падна и най-рѣдката радость, която може да изпита единъ пастиръ: въ 1912 год. той въ македонската столица посрѣщна освободителната българска армия. И въ една своя рѣчь въ молебена въ църквата „Св. Кирилъ и Методий“ при посрѣщане българскитѣ вождове, Евлоги разплаква цѣлото хилядно множество.

Ала този, който може да чувствува радостьта, той дълбоко чувствува и дълга си. И затуй, когато се влошиха отношенията между съюзницитѣ въ Солунъ и когато прѣдъ угрозата на нова война, отъ Солунъ напускаха българскитѣ чиновници, учители и ученици, той отказва на всички покани и заповѣди да напусне Солунъ. Той рѣшава, че *като духовенъ пастиръ трѣбва да бѫде на поста си, защото водачитѣ сѫ за такива минути, а не само за спокойни врѣмена.*

И въ паметната нощь срѣщу 16 юни, когато въ града на Кирила и Методия избухна кървавата война, която трѣбваше да изгони тѣхната рѣчь и тѣхното слово, гръцкитѣ щикове се спрѣха върху тѣхния приемникъ. Изведенъ бѣ Евлоги отъ митрополита, прѣведенъ демонстративно изъ солунскитѣ улици съ гръцки щикове подиръ него и каченъ на парахода „Мариета Рали“. Обаче неговата сѫдба бѣ прѣдрѣшена, и той бива отдѣленъ отъ множеството арестувани и закарани на сѫщия параходъ българи, и каченъ на борда на парахода „Катерини“. И още прѣди парахода да мине Карабурунъ, Евлоги, като истински мѫченикъ, *бива подложенъ на страшни мѫчения и послѣ хвърленъ въ вълнитѣ на македонския заливъ.*

Ореола на неговото мѫченичество и днесъ свети надъ македонския Солунъ. И примѣра на това мѫченичество носи вѣра за бѫдащето, което ще причисли къмъ македонскитѣ светци сина на битолскитѣ Светиевци.

Ив. Аговски.

Една историческа необходимость

Идеята за независима Македония си проби пѫть въ политическия животъ. Движението за автономията доби политически оттенъкъ. Това се признава вече отъ видни политически европейски лица. Като така борбата за независима Македония не само не ще ослабне отъ пасифизма на обществото на народитѣ и безогледнитѣ тайни рѣшения на разни политически комисии и подкомисии, но ще се засили до степень да наруши напълно привидния, почиващъ на пѣсъчна почва, балкански миръ. Защото македонската идея е народна идея, поникнала отъ живота на македонското население, отъ самата македонска дѣйствителность. Ето защо и *борбата за реализирането на тая идея се водила, се води и ще се води изключително отъ оная маса отъ македонското население, която понася всички тяжести на днешния политически балкански строй.* Слѣдъ тежкитѣ изпитни отъ досегашнитѣ войни и възстания, а особено слѣдъ колосалната по своитѣ ужаси общоевропейска война, тази македонска народна маса не очакваше, освѣнъ миръ, икономически поминъкъ и свобода за културно самостойно развитие.

Вмѣсто това, обаче, тя постигна противното: икономически разплохъ, политически терор и културенъ застой. Защото властьта въ всички македонски краища днесъ въ цѣлокупната си дѣйность въ нищо не се отличава отъ деребейската власть на старата турска монархическа държава. Всички институти отъ тая държава се запазиха, като се промѣниха само наименованията. Промѣниха се актьоритѣ, а останаха сѫщитѣ дѣйствия. Съ други думи, *политическия животъ въ Македония почна да тече по старитѣ пѫтища, които не отговарятъ на изискванията на днешната епоха.*

Слѣдъ прѣкратяване на общоевропейската война, разорена икономически и разпокѫсана политически, македонската народна маса искаше: *освобождение отъ военни и данъчни тегоби, поправяне пѫтища, шосета и мостове, прокарване желѣзници, издигане фабрики, работилници и училища; правилно разрѣшение на аграрния въпросъ, ликвидиране съ емигрантски въпросъ, пълна свобода за самостойно културно развитие, съ една дума — създаване всички условия, които осигуряватъ единъ миренъ и културенъ човѣшки животъ.* Това бѣха жизненитѣ искания на македонската народна маса, която е страдала и страда отъ всѣка чужда власть. И тя благодарение на политическия си опитъ, пожела да удовлетвори своитѣ искания *сама*, по пѫтя на сѫществующитѣ закони на държавитѣ, които днесъ владѣятъ Македония — по пѫтя на легалната политическа борба.

Ала това не се поправи както на старитѣ политически грѣшници, когато иматъ щастието или нещастието да управляватъ Македония, така и ония, които аспириратъ за ново завладѣване на Македония. Ето защо: първитѣ отнеха отъ македонското население орѫжието за легална борба, като фактически уничтожиха законното изборно право подъ страхъ на незаконно възмездие—ко не се гласува за властвующитѣ партии, а вторитѣ грѣмнаха въ хоръ, че „лѣвичарството“ въ Македония е маска, подъ която се проявявалъ политическия протестъ на това население срѣщу сръбската държава.

И почна се наново овѣхтелия споръ около народностьта на македонскитѣ славяни, съ което се цѣлѣше измѣстването на македонската идея и прѣдставянето ѝ като великобългарска идея.

Тия триения заразиха и часть отъ македонската емиграция, пръсната въ околнитѣ държави, която несъзнателно се клатушкаше въ пѫтя къмъ истината.

Вѣрното обаче е едно: *протеста на македонскитѣ населения е протестъ противъ всички досегашни власти въ Македония.*

И естествения процесъ на борбата не може да се спре по изкуственъ начинъ, чрѣзъ натрапване „идеи“ отгорѣ. Базата на всѣка обществена борба сѫ икономическитѣ сѫотношения на общественитѣ сили. Тѣзи сѫотношения днесъ въ Македония импулсиратъ борбата за свобода на македонското население.

Тежкитѣ данъци, военщината, лошитѣ съобщения, голѣмата скѫпотия, общественната несигурность, емигрирането, колонизацията, отнимане земята отъ мѣстното население, корупцията, духовния гнетъ и пр. и пр. сѫ условията, които подхранватъ идеята за независимость въ македонското население, което безъ разлика на вѣра, езикъ и социално положение, дѣйствува като единъ човѣкъ за нейното реализиране. Оттукъ и логическия изводъ: *че свободата на Македония ще доде отъ борбата на самото мѣстно население, подкрѣпена отъ вънкашни политически фактори, които вървятъ по нови пѫтища.*

Македонската емиграция, обаче, кѫдѣто и да се намира тя, е играла и ще играе само една роль: морално да подпомага тая борба.

Ала за това нейната политическа и социална мисъль трѣбва да бѫде напълно прѣчистена. Ако това е така, отечественъ дългъ се налага на всѣки македонецъ, далечъ отъ своя роденъ кѫтъ, кѫдѣто и да се намира, да служи честно и безукоризнено на македонската кауза, като се установи на едно отъ тѣзи двѣ положения: *или ще остане прокуденъ синъ на Македония — емигрантъ, или, забравяйки своето отечество, — става пълноправенъ политиканъ на страната, която му е указала гостоприемство.* Фатална грѣшка е за македонското дѣло, когато прокудени македонски синове едноврѣменно държатъ положението и *на емигранти и на политикани* въ чуждитѣ за тѣхъ макаръ и братски страни. Защото това двоинствено положение ги прави да ставатъ волни и неволни орѫдия на чужди интереси и съ това да прѣчатъ на разумната и естествена борба на мѣстното население за освобождение.

Това особено докосва ония, македонци, които на никаква цѣна не биха напуснали второто си отечество, дори при една идеална македонска държава. Само така македонската емиграция може да остане чиста и неопетнена при всички случаи на партийни борби въ държавата, кѫдѣто е приютена, само тогава тя ще оказва истинска цѣнна морална подкрѣпа на вѫтрѣшното население въ борбата му за освобождение. По тоя начинъ ще си отдъхнатъ спокойно и всички политически фактори въ чуждитѣ страни, които въ моментъ на стагнация гъделичкатъ емиграцията и нейнитѣ организации, за да я упрѣкнатъ сетнѣ въ неумѣстно политическо вмѣшателство — въ моментъ на господство. Най-послѣ само по тоя начинъ може да запази силата и авторитета всѣка емигрантска организация.

Това е една историческа необходимость за тържеството на македонската независимость.

Прѣдупрѣждение

Проникватъ съобщения, какво Илинденската организация била издавала писмени или устни нареждания, за да се упражни давление въ полза на тая или оная партия при изборитѣ. Заявяйки еднъжъ за винаги, че Илинденската организация стои далечъ отъ всѣкакви партийни притегляния, че тя не е призвана да дава мандати на властвующи и невластвующи партии, че тя държи високо за македонското име, което не трѣбва да бѫде използувано за съюзничество съ никоя партия и съ никое правителство — Рѫководното тѣло извѣстява, че никому никждѣ не е давало нареждания за изборно давление, че стои най-далечъ отъ партийни притегляния, което никога не му позволява да опартизанява своитѣ дружества нито съ изборни агитации, нито съ насилия, нито пъкъ съ взимане участие въ братоубийствени борби въ братска България. Въ тоя духъ то е правило прѣдупрѣждения още прѣди да бѫде замѣсено македонското име въ печалнитѣ послѣдни събития, прѣди да се нанесе ударъ на неговия престижъ.

Това поведение, въпреки всичко, ще бѫде слѣдвано неотклонно.

Рѫководно тѣло на Илинденската организация.

Съобщение отъ Илинденската организация.

Календара „Илиндень“ за 1924 год. е вече изработенъ и отъ 15 ноември т. г. се изпраща до всички илинденски дружества и ония частни лица, отъ които сѫ получени порѫчки. На всѣкждѣ почти намалихме порѫчаното количество, за да задоволимъ всички. Календаря е почти изчерпанъ. Затова ония дружества и лица, които не разпродатъ изпратеното имъ количество до края на тази година да ни ги повърнатъ веднага, за да ни се даде възможность да изпълнимъ допълнителнитѣ порѫчки, а така сѫщо да избѣгнемъ непродаването нито на единъ календарь.

Календарьтъ струва само 10 лева и никой нѣма право да го продава по-скѫпо. Онзи който би го продалъ по-скѫпо ще злоупотрѣби съ даденото му довѣрие отъ Организацията и всички лоши послѣдствия сѫ за негова смѣтка. За продаденитѣ календари всѣки да се отчете най-кѫсно до 1.I. т. г.

ОТЗИВИ

Македонскитѣ младежи въ Букурещъ.

Неотдавна, въ началото на този мѣсецъ, македонската младежь слѣдъ като привърши обединителния конгресъ въ Русе, посѣти Букурещъ. Една отъ цѣлитѣ, които бѣше си поставила организираната въ България македонска младежь, несъмнено бѣ да посети и тази младежь, намираща се въ Ромѫния, за да може по такъвъ начинъ да се създадатъ, както и въ миналото, неразделни връзки за обща бѫдаща дѣйность.

Конгресътъ, нежелаейки сѫщевременно да създаде голѣмъ шумъ по проектираното посещение, телеграфически поздрави организираната македонска младежь въ Букурещъ.

При непрѣдизвѣстеното пристигане въ града можа да ни очуди обстоятелството, че на гара Де Норъ се озоваха нѣколко наши съотечественици посрѣщачи.

Групомъ ние трѣбваше, макаръ и доста късно, веднага да се разпрѣдѣлимъ по квартири. Добриятъ приемъ особено когато градоначалството само взе инициативата да настани останалата група екскурзианти по добрѣ реномиранитѣ хотели, не можа да не остави добри впечатления въ всѣкиго отъ насъ.

Още сѫщата вечерь, по желанието на всички, опрѣдѣли се сборенъ пунктъ, кѫдѣто трѣбваше почти прѣзъ цѣлия день да се намираме, тъй като необходимостьта отъ постоянна връзка се чувствуваше, толкозъ повече че числото ни надминаваше двѣстѣ души.

На слѣдующата сутринь вѣстьта за нашето пристигане се разнесе навсѣкждѣ всрѣдъ тамошнитѣ макед. крѫгове. Локала се изпълваше отъ множество тамъ заселени наши сънародници. Всѣки отъ тѣхъ търсеше свой съгражданинъ, съ когото ще може да размѣни мисли върху нещастията на онѣзи, които въ тоя моментъ, лишени отъ всѣкаква човѣшка свобода, пъшкатъ подъ ново и по-страшно отъ миналото робство.

Запознавания, интимности и приятелски разговори и всичко това се въртѣше изключително върху въпроса: какво прѣдстои и какво би могла да направи емиграцията, безъ разлика на вѣра, народность и мѣстонахождение за подобрѣнието на нашитѣ измѫчени братя оттатъкъ Рила и Пиринъ.

Особено интересно бѣ вниманието имъ, насочено къмъ насъ, идващи отъ страната, която е по-близко до Македония и още повече [illegible] разпитвахме нѣкои новини по събитията отъ нашата родина. Тѣ даваха изразъ на възхищение, когато ставаше дума за геройскитѣ подвизи, запечатвани не еднократно съ кръвьта на много родни борци, останали по безкръстнитѣ и незнайни гробове на Македония.

Еднакво бѣ мнѣнието почти на всички, съ които имахме възможность да се видимъ, че пѫтя за свободна Македония е вече налучканъ отъ онѣзи наши братя, които днесъ съ кръвьта си чертаятъ границитѣ на свободна и независима Македония.

Едно бѣ необходимо споредъ тѣхъ; а то бѣ необходимостьта щото цѣлокупна македонска емиграция единъ пѫть за винаги да се освободи отъ политическитѣ колесници въ които се впрѣга емиграцията въ страната, дѣто гостува.

Въ това направление, доколкото ние можахме да схванемъ въ полудневното ни прѣбиваване въ Букурещъ, въ Ромѫния е доста направено. Днесъ особено, македонското студенство, най-надежната опора на нашитѣ идеи, достатъчно организирано, неуморно работи въ това направление, като сѫщеврѣменно протяга рѫка и на тукашното такъво за обща дѣйность. То, не слѣдъ дълго, ще ни изненада. Може би когато нанесе пълна побѣда надъ нѣколцината консерватори македонци, които, подъ влиянието на партизански страсти, много малко мислятъ за Македония.

И ний отъ Букурещъ изнесохме впечатлението, че нашитѣ млади събратя, аромѫнската младежъ, особено студентството, ще може да изиграе една незамѣнима роля по отношение организирането на емиграцията въ Ромѫния, съ което твърдѣ много ще допринесе за реализиране на общата цѣль къмъ пѫтя на свободна и независима Македония.

Хр. Миладиновъ.

Югославянската проблема.

Английскиятъ генералъ Томсонъ въ нова една статия върху югославянския проблемъ, помѣстена въ английския вестникъ „Обсервъръ“ въ броя му отъ 4 ноември пише слѣдното върху Македония въ свръзка съ положението и бѫдещето на Югославия:

Сѣверна Македония, напримѣръ, се държи съ щикове, като се правятъ при това суетни усилия да се посърби населението. Но тази завоювана територия не е само една цѣнна придобивка; тя е сѫщо тъй и пѫть къмъ Солунъ, кѫдѣто сърбитѣ иматъ извѣстни права, макаръ града съ малъкъ интерландъ въ южна Македония, е собственость на гърцитѣ.

Владението на едно пристанище отъ двѣ държави винаги е било мѫчно; спорове възникватъ около пощенскитѣ наредби, желѣзопѫтнитѣ улеснения и пристанищнитѣ удобства, безъ да се говори за суверененнитѣ права. Солунъ не е изключение отъ правилото; той обещава да стане второ Фиуме, а договорътъ, опрѣдѣлящъ неговото управление — още едно парче хартия. Много сърби смѣтатъ, че тѣзи изгледи пораждатъ необходимостьта отъ тѣхната силна власть надъ сѣверна Македония, докато гърцитѣ се опасяватъ и сѫ смутени.

Сѫществува едно разрѣшение на проблемата, за което, за нещастие, нито гръцкото, нито сръбското обществено мнѣние не е още узрѣло. То се състои въ създаване отъ Македония една *автономна държава* въ една федерирана Югославия, съ Солунъ като нейна столица.

Лесно е да се прѣдвидятъ и разберятъ гръцкитѣ възражения. Отказътъ отъ суверенитета въ южна Македония би билъ взетъ като знакъ за слабость и патриотитѣ биха му се противопоставили. За Гърция, обаче, това разрѣшение може скоро да стане най-малко неприятната отъ двѣтѣ алтернативи: другата алтернатива е постепеното изплъзване изподъ нейната власть на пристанището и хинтерланда поради попълзновенията на сърбитѣ. При тѣзи обстоятелства флагътъ ще бѫде само единъ символъ и нищо повече. Докато, въ една автономна Македония, гръцкото влияние би било въ права пропорция съ броя на гръцкитѣ жители, а тѣ сѫ многобройни по крайбрѣжието.

За сърбитѣ това разрѣшение би било единъ изходъ отъ много мѫчнотии. То би имъ дало излазъ на Егейско море, който е жизнена необходимость за развитието на южна Сърбия, както и на Македония. То би отслабило напрегнатостьта съ българитѣ и вмѣсто да държатъ 70 хиляди войника въ северна Македония, за да държатъ въ страхъ населението, тѣ биха си осигурили сътрудничеството на голѣмото мнозинство. По такъвъ начинъ рѫцѣтѣ на правителството въ Бѣлградъ биха се засилили чрезмѣрно за справяне съ другитѣ настоятелни проблеми на външната политика, засѣгващи всички южни славяни. Само вкорененото подозрение и страхътъ отъ българитѣ може да попрѣчи на мислящитѣ сърби да не приематъ едно разрѣшение тъй благоприятно за тѣхъ въ всѣко отношение — търговско, военно и морско. То би имъ дало — чрѣзъ чисти срѣдства — онова, което слабостьта на Гърция и примѣра на нѣкои велики сили ще ги съблазни да взематъ по нечисти пѫтища.

Сръбскитѣ заплашвания

Бѣлградския в. „Време“ въ броя си отъ 5.XI като пише, по отношенията на Югославия съ България, заключава:

Освѣнъ най-пълно зачитания на честьта ни за сторена пакость отъ международенъ характеръ, за която трѣбва да държимъ строга смѣтка по образеца, който ни даде Италия, ний трѣбва да търсимъ и други гаранции и залози, които не може да ни дадатъ извинителнитѣ изявления и обѣщания на българското правителство. Разговори и увѣрявания отъ страна на България не ни трѣбватъ. Ний искаме дѣла. А тѣзи дѣла могатъ да се конкретизиратъ така: българското правителство въ най-кратъкъ срокъ да изгони всички водители на македонския комитетъ на чело съ Тодоръ Александровъ. Възражението на българското правителство, какво Т. Александровъ е на наша територия, не може да се уважи, защото дописника на Пар. в-къ „Журналъ“ и Букур. „Универсулъ“ сѫ могли да говорятъ съ тѣзи прѣстѫпници не прѣзъ Бѣлградъ, а прѣзъ София. Нищо не може да попрѣчи на българското правителство да го намѣри и зарадъ нашето любопитство, а не само за любовьта на парижкия и букурешки журналисти, освѣнъ това, сега е врѣме да разбере българското правителство, че въ прѣслѣдване на четницитѣ, границитѣ не ще ни спрятъ, та ако ще би диритѣ да ни отведатъ въ София, ний и тамъ ще ги намѣримъ. Това трѣбва да иска нашето правителство и за него никой не ще го обвини. Но ако между великитѣ сили има такива, които ни забраняватъ това, ний можемъ да ги поставимъ прѣдъ свършенъ фактъ и да имъ обяснимъ, че първа наша длъжность е сами да пазимъ главитѣ си на раменѣтѣ отъ убийци, които утрѣ могатъ да дойдатъ въ Бѣлградъ . . .

Военнитѣ бунтове въ южна Македония.

Похода къмъ Солунъ. — Сраженията.

Полковникъ Родопулосъ, водитель на метежницитѣ отъ X-та гръцка дивизия, разквартирсвана въ Карафере, Воденъ и Енидже-Вардаръ, не успѣлъ да убѣди войницитѣ отъ тази дивизия да тръгнатъ подирѣ му. Послѣдвало го само едно нищожно малцинство, което отищло до станцията Въртикопъ и тамъ се разкаяло, та се върнало обратно въ частитѣ си и заявило, че остава вѣрно на правителството. Една часть отъ офицеритѣ-метежници, които се криели по трѣвитѣ отъ двѣтѣ страни на желѣзопѫтната линия, били заловени и отнесени въ Карафере, дѣто били ругани отъ тълпата. Съ това се турило край на метежническото движение въ X-та гръцка дивизия.

Метежницитѣ, които идѣли отъ Драма и Сѣресъ, за да прѣвзематъ Солунъ, стигнали на гара Салманли съ тренове: единъ тренъ съ 25 вагони стоварилъ на гара Салманли артилерия и добитъкъ; другъ тренъ отъ 17 вагони стоварилъ на гара Килиндиръ артилерия и войници. Тѣ били части отъ 20 пѣхотенъ гръцки полкъ; трети

тренъ стоялъ на гара Акърджали съ 25 вагони.

Всички метежници, концентрирани тукъ, дѣйствували подъ командата на полковникъ Зирасъ и щаба му.

Въ понедѣлникъ вечерь метежническитѣ части се концентрирали въ Салманли, а вторникъ сутриньта — въ Градоборъ, на изтокъ отъ Нарешъ.

Полковникъ Кондилисъ, вождъ на войскитѣ, останали вѣрни на Пластирасъ, взелъ два критски полка отъ критската дивизия и кавалерийски части и наредилъ частитѣ си до Дудулари.

Метежническитѣ части концентрирани по височинитѣ на Градоборъ и Салманли били бомбардирани отъ двѣ аеропланни ескадри на националнитѣ войски и съ това се внесло голѣма суматоха въ редоветѣ на противника, който билъ разколебанъ и почналъ да бѣга. Двадесетиятъ гръцки полкъ и други съсѣдни до него части се прѣдали и цѣлия дѣсенъ флангъ рухналъ. Останалитѣ части се оттеглили къмъ Салманли, дѣто били товарени на влакъ и отнесени на гара Кукушъ. Тамъ пристигналъ и полковникъ Пицикасъ съ подкрѣпления. Тукъ се съвѣщавали щабоветѣ на частитѣ и рѣшили да се концентриратъ къмъ Килиндиръ. Тукъ метежницитѣ отново били обстрѣлвани отъ двѣ аеропланни ескадри. Отъ бомбардировката метежницитѣ напълно били обезсърчени и веднага започнали да издигатъ бѣли знамена и да се прѣдаватъ масово. Полковникъ Зирасъ съ нѣколцина свои привърженици се качилъ на влакъ и потеглилъ за Сѣресъ, но не можалъ да стигне дотамъ, защото отъ моста на р. Струма при Демиръ-Хисаръ били извадени релси. Тогава ударилъ да се спасява по други посоки.

Метежницитѣ не могли да продължатъ пѫтя си къмъ Солунъ съ тренъ отъ гара Салманли нататъкъ, защото националнитѣ войски извадили релситѣ на желѣзнопѫтната линия отъ прохода на рѣката Галикъ по посока къмъ Солунъ на едно значително протежение.

Полковникъ Зирасъ и другитѣ офицери метежници прѣзъ Карасули-Мачуково минали сръбско-гръцката граница и се отзовали на сръбска територия къмъ Гевгелий, дѣто се прѣдали на сръбскитѣ власти и поискали прибѣжище.

Въ мѣстностьта Нарешъ, дѣто заели позиции войскитѣ, останали вѣрни на революционеритѣ отъ 1922 година, има първостепенни укрѣпени позиции, които сѫ били построени прѣзъ врѣме на великата европейска война и които, вслучай на нужда, могатъ да бѫдатъ използувани напълно противъ всѣкакъвъ неприятель, който би се опиталъ да потегли противъ Солунъ. Тѣзи позиции била сега използувани най-цѣлесъобразно отъ националнитѣ войски за сразяване на метежницитѣ, потеглили противъ Солунъ.

Метежницитѣ, които слѣзли отъ треноветѣ, спрѣли на станцията Серигйолъ, раздѣлили се на петь отряда и се разпрѣдѣлили така: два отряда образували дѣсното крило, двата други — лѣвото и единъ — центра, дѣто се намиралъ самиятъ полковникъ Зирасъ съ щаба си и командувалъ. Всички отради имали за свой обектъ Солунъ.

РЕВОЛЮЦИОННИ КИПЕЖИ

Истината по убийството на Любо Весовъ

Убитъ„ или „самоубитъ. Дѣ е гроба му

(По случай годишнината му).

Фаталната вѣсть за загиването на Любо Весовъ мина като болезненъ токъ по сърцата на всички македонци, поради което подробноститѣ около неговото убийство останаха неразбулени. Между това днесъ, по случай трагичната негова годишнина, „Пиринъ“, вмѣсто другъ поменъ, прави достояние на своитѣ читатели слѣднитѣ най-достовѣрни свѣдѣния по кончината на Любо.

Това бѣ въ днитѣ прѣди Коледа на 1922 год. Смѣлия Любо, който, успѣлъ първъ да мине Вардара и да проникне чакъ до Крушово, дѣто прѣзъ голѣмата война е билъ комендантъ, една вечерь, само съ двама свои другари, прѣспалъ като пѫтникъ въ Крушово. Още сутриньта поема пѫть за с. Бирино и послѣ за с. Острилци, дѣто търси кмета, чакайки въ една воденица до селото. Кмета се е явилъ и Весовъ му е открилъ кой е и защо е дошелъ. Кмета не се е отзовалъ на неговия позивъ и му отказалъ дори и хлѣбъ. Обаче Весовъ по неговитѣ стѫпки самъ влиза въ селото и зема храна. Около цѣла седмица слѣдъ това той се е движилъ въ околнитѣ села наблюдавайки движението на властьта. Една вечерь той обаче по дъждъ и снѣгъ, цѣлъ измокренъ, влиза въ с. Острилци съ цѣль да го организира. Съвършенно самъ, той влиза въ селската църква безъ никой да го види и прѣспива въ черквата. Сутриньта влиза клисарьтъ и съ очудване вижда въ църквата вѫорѫженъ и необикновенъ човѣкъ. Весовъ го успокоява и го пита за попа: дали той не е сърбинъ, отгдѣ е и пр. Научава се съ задоволство, че той е отъ с. Янковецъ (Рѣсенско). Още не довършили разговора, влиза и попа. Слѣдъ разговора и настояванията на Весовъ да му даде храна и квартира, попа се съгласилъ съ условие да си остави пушката, за да не даде съмнѣние на другитѣ, а да мине за обикновенъ пѫтникъ. Убѣденъ отъ клисаря въ честностьта на божия служитель, Весовъ му се довѣрява, остава пушката си, а само по револверъ отива въ посочената му квартира на край селото у една бабичка.

Ала едноврѣмено съ това попа праща куриеръ до Крушево, за да обади присѫтствието на особения гостенинъ. Веднага отъ Крушово тръгва потеря на чело единъ старши подофицеръ по име Любо. Потерята е била отъ 14 д., между които 2-ма руси врангелисти. Стигатъ въ Острилци и когато Весовъ спи, обсаждатъ кѫщата. Бабичката веднага му съобщава, че кѫщата е обсадена. Чакъ тогава той и казва, че самъ се е усъмнилъ въ попа, и дума не може да става за прѣдаване. Потерята, обаче не се рѣшава да дѣйствува, а праща за околийския началникъ, който наистина пристига и вика на Весовъ да му се прѣдаде. Въ отговоръ, обаче, послѣдния му се отзовава:

„ще ви прѣдамъ само тѣлото си, но духа си — не!“

Привечеръ къмъ часа 5 извеждатъ бабата и двѣтѣ тамъ дѣца, прѣзъ което врѣме пъкъ Весовъ бързо слиза въ зимника съ разчетъ, когато потерята нахлуе въ етажа, той да избѣга отъ долу. За тая цѣль той оставя желѣзната врата на зимника отворена. Обаче старшията узнава и се опитва да влѣзне въ мазето.

— „Ево га!“ — извиква той

— „Ето го!“ — извиква Весовъ и му отправя единъ револверенъ куршумъ, който го ранява въ рѫката. Веднага почти Весовъ се хвърля върху него, да му земе пушката, обаче нѣколко изстрѣла го връщатъ назадъ. Безъ да чака довършването на останалитѣ патрони, *той насочва дулото на револвера си право къмъ сърцето си и гръмва смъртоносно . . .*

Още топълъ трупа му бива товаренъ на конъ и занесенъ въ Крушово прѣдъ сколийското управление. Тамъ лѣкаря констатирва, че той се е самоубилъ и даже бива намѣренъ въ тѣлото му револверния собственъ куршумъ. Другитѣ 5 патрони стояли неизстрѣляни въ револвера му.

Това е станало въ недѣлния день. Сутриньта въ понедѣлликъ тѣлото бива прѣдадено на настоятелството на *Крушовската гръцка черква.* Тамъ се събиратъ около 30 души, извършватъ редовно опѣло и го полагатъ на вѣчна почивка въ дворнитѣ гробове на църквата.

Въ дрехитѣ на Любо сѫ намѣрени 7000 лева, 300 динара, и единъ старателно увитъ въ свила женски портретъ на близко до неговото сърце сѫщество . . .

Заспа Любо въ праха на епичното Крушово, като прѣлюдия на втората часть отъ кървавата македонска поема.

Лека е тая пръсть! . . .

Афера въ Кратовско

На бѣлградския „Врѣме“ съ дата 6. XI отъ Шипъ съобщаватъ:

Въ борбата между български чети и нашитѣ кръстосващи отдѣления, които сѫ подъ командата на Капитанъ Пешичъ, убитъ е Евтимъ Катлански и двама дезертьори сѫ живи заловени. Убития е билъ опасенъ укривател (ятакъ) който е услужалъ на всички чети въ Кочанска, Кратовска и Паланечка околии.

Четнишката архива, която попаднала въ наши рѫцѣ ще даде цѣнни открития. Съ това поражение комититѣ сѫ обезглавени и избѣгали по планинитѣ.

Арестуватъ се всички ятаци въ тоя край, макаръ и да съобщаватъ, че комититѣ щѣли да прѣдприематъ акция на Димитровъ день.

Въ Кочанско

На бѣлградския в. „Врѣме“ съ дата 30·X отъ Скопие съобщаватъ: Вчера подиръ пладнѣ около 3 часа, летящитѣ отдѣления на поручикъ Судичъ, Бешичъ, Симаковичъ и подпоручикъ Георгевича натъкнали се при с. Бабище, на една комитска чета, която е броела около 30 човѣка. Като забѣлѣзали комититѣ стражаритѣ открили огънь и веднага е почнала жестока борба, която е траяла цѣлъ часъ. Въ борбата е падналъ дезертьора Евтимъ Дамяновъ отъ село Ястребъ, Кочанска околия. Въ него сѫ намѣрени 6000 лева и нѣколко писма и заповѣди на Македонския комитетъ. Отъ страна на жандармерията е раненъ кмета на с. Ястребъ, който съ нѣколко селени е участвувалъ въ борбата. Слѣдъ едночасова борба комититѣ сѫ успѣли да побѣгнатъ.

Отъ Щипъ, съ дата 30.X съобщаватъ: Вчера цѣлъ день е водена борба съ комити при с. Ястребъ. Четницитѣ сѫ разбити и прѣзъ Султанъ-Тепе сѫ прѣхвърлени въ България. Нашитѣ лѣтящи отдѣления, които се борили съ комититѣ загуби нѣматъ. Четницитѣ сѫ успѣли да отнесатъ раненитѣ и убититѣ, нашитѣ сѫ заловили единъ живъ четникъ и единъ мъртавъ. Освѣнъ това плѣнили сѫ кумитска архива и 6000 лв. Нѣколко селени отъ с. Ястребъ сѫ арестувани като ятаци (укриватели).

* * *

На бѣлградския в. „Врѣме“ отъ Щипъ съ дата 29.X съобщаватъ: Българската комитска чета на войвода Ристе Симовъ, на голѣмина отъ 28 человѣка, искала да влѣзе въ с. Саинтасъ, радовишка околия, съ намѣрение, съ помощьта на селенитѣ, да организира нападение на властитѣ. Ала сѫ били посрѣщнати съ пушеченъ огънь отъ селото, поради което сѫ се оттеглили. Напускайки селото четницитѣ съ насилие сѫ повлекли съ себе си селенича Коце Пачевичъ. Надъ селото започнала свирѣпа борба, която свършила съ бѣгство отъ страна на комититѣ по направление къмъ кочанска околия. Непрѣкѫснато гонени отъ нашитѣ обикалящи отдѣления, четницитѣ сѫ били принудени да оставятъ селенина при с. Блаце, кочанска околия, и прѣзъ с. Гарванъ се опѫтили кѫмъ границата.

Една голѣма комитска чета прѣдвождана отъ българския войвода Панче Михаиловъ причакала е едно наше летящо отдѣление, прѣдвождано отъ нашия четнишки войвода Глигоръ Жикловичъ и капитанъ Жутичъ, въ планинитѣ между Пашичиково, Ястребъ и Раовце. Нашето отдѣление, макаръ и по-малочислено отъ четницитѣ, встѫпило въ борбата веднага. Борбата се почнала въ 3 часа подиръ обѣдъ и продължава безъ да се знаятъ резултатитѣ до сега.

Въ Порѣче чета.

Въ Скопския в. „Привредни Гласникъ“, четемъ:

Въ сѫбота на 27 Х. къмъ 20 часа една жандармерийска патрола се сблъскала съ една българска чета въ Порѣчка околия. Стражаритѣ сѫ захванали борбата веднага, въ която е убитъ стражаря Миланъ Търбоевичъ. Комититѣ сѫ отстѫпили по направление къмъ българската граница. Потерата продължава.

Б. Р. Порѣче е по дѣсния брѣгъ на Вардаръ, а се говори за българската граница, която е на лѣвия брѣгъ. Журналистическия моралъ налага на колегитѣ отъ „Привредни Гласникъ“ да бѫдатъ обективни при изнасяне подобни факти.

Срѣща.

Щипъ, 30.Х Едно комитско отдѣление отъ четата на Панче Михаиловъ се появило надъ с. Горна Липовка, при стария караулъ въ Радовишка околия.

Една жандармерийска патрола отъ участъка „Прѣсекъ“, която е кръстосвала изъ своя районъ, срѣщнала се съ една българска комитска чета въ с. Беликово въ мѣстностьта „Малки чифликъ“. Борбата е траяла половинъ часъ и свършила безъ резултати. Използувайки мрака комититѣ сѫ успѣли да избѣгатъ.

Прилѣпско се обажда

На Скопския в-къ „Слобода“ отъ Прилѣпъ пишатъ: И тукъ почнаха да кръстосватъ комитски чети. Околийския началникъ, който е дълженъ да бди за спокойствието и сигурностьта на населението, първъ узналъ това и е нагласилъ мрѣжа за разкриване на опасната и разорителна организация, и неговото дѣло увѣнчано е съ успѣхъ. Сега за всички е явно, че комитска организация има! Хората, които взимали участие въ организацията сѫ въ рѫцѣтѣ на властьта. Тѣ признаватъ, че сѫ членсве на организацията, поставени отъ комитския войвода Петъръ Паша — Ламята, който има мисия, въ тая околия да организира населението и го подготвя за бунтъ, който цѣли освобождението на Македония.

Въ Кочанско

Скопския „Привредни Гласникъ“, пише:

Едно жандармерийско летяще отдѣление срѣщнало се съ една българска чета отъ 30 человѣка при с. Безиково, Кочанско, и слѣдъ дълга борба отстѫпила е (четата) къмъ българската граница. Потерата продължава. Загуби нѣма и отъ двѣтѣ страни.

Афера въ Рѣсенско

Скопския в-къ „Слобода“ съобщава за прѣдаване на сръбскитѣ власти нѣкой си Атанасъ Симеоновъ отъ четата на Петъръ Шандевъ въ Прѣспанска околия. Той билъ изпратенъ на надлежната власть за дознание.

Наказанъ

На 1 т. м. намѣренъ е прогнилъ трупъ въ върбалака въ Кочанска околия. По показанията на единъ селенинъ и неговото сѣмейство доказано е, че това е трупа на Стоянъ Мишевичъ, който е изчезналъ прѣди два мѣсеца.

Сѫщия билъ закланъ, но както се мисли, отъ български комити за отмъщение.

Сръбски мѣрки

Скопския в-къ „Привредни Гласник“ въ броя си отъ 7 ноември т. г. като пише за борбата съ четницитѣ, заключава:

Ний вече нѣмаме старитѣ стражари, тѣ масово сѫ измрѣли или напуснали службата, а нашитѣ храбри Личани, Херцеговци и Църногорци по-доволни сѫ, да вазематъ 10—15 хектара земя отколкото да ставатъ стражари; нови хора днесь, доста добрѣ наградени, трѣбва да практикуватъ още много врѣме за да попълнятъ качествената празднота въ нашата жандармерия.

Построени сѫ и се строятъ добри участъци за стражари, дава се облѣкло и завидна заплата, даватъ се награди, грижатъ се за тѣхни сѣмейства, но врѣмето иска своето и то ще постави всѣкиго на мѣсто и това врѣме трѣбва само да дойде.

Афера въ турско село

На Бѣлградския в. „Време“ съ дата 28.X. отъ Щипъ съобщаватъ:

Миналата година, прѣзъ м. октомврий, когато сѫ бѣснѣли комитскитѣ чети въ тия краища, нашето население е живѣло въ единъ отчаянъ страхъ, безъ най-малка сигурность за своя животъ и имотъ. Нѣкои селени сѫ се групирали и съ орѫжие въ рѫка за борба сѫ прѣкарвали много есенни нощи. Голѣми и богати равнини съ гѫсти гори около р. Брѣгалница, до манастира, кѫдѣто и сега живѣятъ нѣколко калугерици, населени сѫ съ около тридесетина колонисти. Не минало дълго врѣме, чрѣзъ мѣстното население прѣчило се на колониститѣ да живѣятъ въ богатото село Доленци. Когато това не е помогнало, комититѣ сѫ изпратили на доленци писма, съ които имъ давали срокъ за изселване и заплашвайки ги, че въ противенъ случай всички ще бѫдатъ изклани. Колониститѣ рѣшили да се изселатъ, ако не се явилъ на помощь честния домакинъ Мито Цеховичъ. Комититѣ узнали за държането на М. Цеховичъ къмъ колониститѣ и затова прѣзъ една мъглива нощь къмъ половината на октомврий м. г. една комитска чета отъ 50 човѣка напада с. Доленци, обсажда кѫщата на Мита. Понеже жандармерийския постъ е билъ наблизо, комититѣ не посмѣли да нападнатъ цѣлото село. Тѣ не сѫ знаяли положително, дали Мито е въ кѫщи. Георги Стаменковъ е билъ на служба при Мита. Тъкмо нея вечерь Георги докарва добитъкъ отъ планината и го кара къмъ кѫщата на Мита. Четницитѣ го залавятъ, връзватъ го и го заставятъ да каже въ коя стая спи Мито, което имъ съобщилъ право. Въ туй врѣме двама четници счупватъ прозореца, влизатъ въ стаята, залавятъ Мита, връзватъ го и набързо го изхвърлятъ изъ прозореца, слѣдъ което го отвеждатъ задъ кѫщата, гдѣто го убили. Сутриньта домашнитѣ на Мита сѫ намѣрили трупа му. Всички селени се развълнували отъ страхъ, ала намѣсто да се изселятъ, тѣ рѣшили да си отмъстятъ. Когато забѣлѣзали добитъка въ яхъра веднага сѫ потърсили Георги. По-рано сѫ мислили, че и той е убитъ отъ четницитѣ, но като не намѣрили трупа му никѫдѣ, помислили че самъ той съ нѣкои други кърволоци е извършилъ убийството на своя господарь Мито.

Прѣди нѣколко дни, година слѣдъ таинственото изчезване на Георги овчара отъ с. Доленци, едно обикаляще отдѣление по политѣ на Плачковица при Габерската гора, узнало, че наблизко се намира гроба на единъ убитъ сърбинъ. Следствието се водило много тайно. Използвали се всички допустими срѣдства и едновременно зорко се слѣдѣло движението на селенитѣ. Почнала да се поменава и българска организация. Най-сѫмнителенъ се показалъ селския кметъ Османъ Таипъ, за когото се мислило, че има тайни връзки съ организацията. Кмета Османъ, винаги хитъръ и съобразителенъ, успѣвалъ е да открива всички връзки съ комититѣ. Ала най-после кмета бива арестуванъ и следъ кратко колебание, признава, че и той чувалъ за нѣкакъвъ сръбски гробъ, на нѣкой колонистъ, но не знае нито гдѣ се намира гробътъ, нито кой въ него лежи. Казалъ е, че въ селото има едно момче, нѣкой си Али Деmатъ, овчарь, който всичко знае, защото често се срѣщалъ съ комититѣ. Слѣдъ дълго и тежко търсене, хванатъ е и Дематъ, който казва слѣдното: „прѣзъ една есенна нощь миналата година, къмъ зазоряване четници нападнали селото. Тѣ били 50 човека. Съ себе си водили едно момче, чието име не знаемъ, но било отъ с. Доленци. Четницитѣ повикаха сегашния кметъ Османа, Сулеманъ Юсеиновъ и Мехмедъ Бекира и ни заповѣдаха да вземемъ копачи. Ний отидохме и изкопахме голѣма дупка. Докато копаехме дупката, връзания сърбинъ плачеше. Тогава единъ комита хвана сърбина, свали го на земята и го закла. Тогава ний заровихме леша въ гроба“. Отъ по-нататъшното дирене се установява, че поменатитѣ четирма сѫ мюсюлмани и сѫ били въ връзки съ комититѣ като опасни укриватели. Прѣдполага се дори, че тѣ сѫ били нея нощь съ четницитѣ при убийството на Мито Цеховича.

Сърбитѣ за Въндевъ

На скопския в. „Слобода“ съ дата 2.XI. отъ Струмица съобщаватъ:

Нощесъ къмъ 20 часа въ с. Букевецъ, струмишка околия, чета отъ 50 человѣка, *на чело съ войводата Въндевъ* нападнала е селото за да покажатъ селенитѣ, които се борели срещу комититѣ. Селенитѣ търсили помощь отъ полицията и сѫ намѣрили такава отъ подпоручика Стоянъ Поповичъ. Четницитѣ се оттеглили къмъ Бѣласица и къмъ Дойранъ *се прехвърлили въ гръцка територия.* По диритѣ имъ се вижда прѣсна кръвь и бинтове, което говори, че сѫ имали ранени.

Б. Р. Значи Въндевъ възкресналъ... а четницитѣ дѣйствуватъ отъ гръцка Македония.

Умрѣлъ ренегатъ

На Бѣлградския в. „Време“ съ дата 8.XI отъ Щипъ съобщаватъ:

Въ тукашната болница умрѣ нашия четникъ Панде Ивановъ. Панде е българинъ отъ София, но звѣрствата на българскитѣ комити толкова го възмутили, та е влѣзълъ въ четата на Пандурски да се бори срѣщу българскитѣ комити. Панде Ивановъ умрѣ отъ ранитѣ добити въ сражението, когато падна убитъ капитанъ Вучетичъ. Въ града Кочани властьта е открила комитска организация. Хванати 7 души, които събирали пари за комититѣ. Цѣлата поща за комитета минавала е прѣзъ тая организация. Хваната е архивата на войводата Евтимъ, която ще даде сензационни разкрития.

К. Стояновъ.

Спомени за руския и австрийски консули въ Битоля прѣзъ 1902—1904 год.

Прѣзъ 1899 бѣхъ премѣстенъ отъ битолската мѫжка гимназия въ одринската, дето стояхъ двѣ години, като попаднахъ и въ турски затворъ прѣзъ 1900 г. При обратното дохождане въ Битоля намѣрихъ значителна промѣна въ нашия край: комитетското движение се бѣше разпространило много и не бѣше останало безъ отражение и върху руското консулство въ Битоля. Азъ намѣрихъ вече и вице-консулъ, значи пишенето рапорти бѣше почнало да става по-редовно и по-често. Убитиятъ отпосле Ростковски, който поддържаше сърбитѣ чрѣзъ теорията за неопрѣделената народность на македонскитѣ славяни, бѣше почналъ да се интересува и отъ туй движение, защото виждаше, че другитѣ консули, особено австрийския, го бѣха надминали въ туй отношение. Въ началото на 1903 г. и Англия откри вице-консулство въ Битоля и за неговъ титуляръ изпрати своя Пловдивски вицеконсулъ, Макъ-Грегоръ, който хубаво владѣеше и български.

Още прѣди да се прѣмѣстя въ Одринъ, азъ бѣхъ правилъ опити за сближение съ руското консулство, като найидеализирано отъ българитѣ; обаче, тѣзи опити бѣха останали безрезултатни. Азъ бѣхъ разбралъ, че врѣмената на графъ Игнатиевъ, който, въ съгласие съ Гилфердинга, бѣше издѣйствувалъ отъ турското правителство откупа на двѣ български села въ Корчанско, Бобошница и Дрѣнково, още прѣзъ 70-тѣ години на миналия вѣкъ, бѣха отдавна изминали. Сега консулството негодуваше, задето гледаме да си служимъ съ него за доставка на книги отъ странство. Имаше случай, когато ромѫнското даже не се отказваше отъ такива услуги, които за руското изглеждаха за несъвмѣстими съ престижа му.

Прѣзъ гореозначенитѣ години падна ми се честьта да изпълнявамъ директорската длъжность на гимназията. Азъ имахъ много високо мнѣние за тази длъжность и много низко за себе си, та постоянно напомняхъ за нуждата отъ по-авторитетенъ директоръ. Екзархията използува по своему това освѣтление отъ моя страна: по-авторитетенъ директоръ тя не изпрати, но затова пъкъ, охотно приподписа атестата, който самъ си правѣхъ, когато стана въпросъ за директорското възнаграждение.

При все това, азъ имахъ една програма да изпълнявамъ, за да подигна значението на гимназията, въ очитѣ на консулитѣ. Най-дѣятелния между тѣхъ бѣше австрийския, Краль. Слѣдъ единъ прекаралъ отпускъ въ Виена, той се бѣше завърналъ повишенъ отъ вице-консулъ въ консулъ, и азъ използувахъ случая, за да му изпратя на френски, въ съгласие съ учителитѣ, официално честитяване отъ канцеларията. Скоро последва отговоръ отъ негова страна, въ който той пращаше своитѣ поздрави за учителитѣ и изказваше желание за запознаване съ директора.

Още при първата срѣща азъ видѣхъ всичката разлика между истински европеецъ, който бѣше силно заинтересуванъ отъ нашитѣ работи и развиваше кипяща деятелность, и руския консулъ, който гледаше отъ високо на насъ и се подиграваше съ усилията, да реагираме срещу турския режимъ, даже що се отнасяше и до турската цензура, която изискваше на предварително прег еждане и кирилометодиевитѣ рѣчи.

Прѣзъ февруари 1903 г. една телеграма отъ Зиновиевъ, тогавашенъ руски посланикъ въ Цариградъ, бѣше подканила руския консулъ да съобщи на населението да мирува, защото Русия взела участьта му въ свои рѫцѣ. Какъ да разгласи тая блага вѣсть на туй население? Много лесно. Той намислилъ да дойде въ гимназията, дѣто, по негово мнѣние, сѫ комитаджиитѣ, да каже, каквото има, и свършено. Слѣдъ нѣколко минутенъ разговоръ самъ Ростковски почна да открива, че идването му не е за времепровождение.

— Прѣди деветь години тукъ бѣше мирно, но подирѣ изникнаха комити и тѣ развалиха мира.

— Много вѣрно; само че имало ли е причина да изникнатъ тѣзи комити или не?

— Причината е въ развалата на християнството.

— Не е ли въ развалата на турцитѣ?

— Турцитѣ сѫ толерантни и човѣколюбиви, никого не сѫ обѣсили до сега отъ комититѣ, тогава като Русия за единъ бунтъ въ Фергана обѣси 22 души, а Англия въ Индия — още повече.

— Допускате ли, че убититѣ арменци въ Цариградъ прѣзъ 1896 г. ще да достигатъ до 22-ма.

— (Малко засмѣнъ). Не съмъ правилъ статистика.

— Казвате, че въ Русия бѣсятъ, а въ Турция не, значи вашето мнѣние е, че въ Русия управляватъ по-зле, отколкото въ Турция?

(Отбой). Азъ зная що е турски режимъ. Обаче, вие ще получите доста нѣщо, ако мирувате.

Като директоръ на гимназията, етикетътъ ме задължаваше да му повърна визитата. Разговорътъ въ консулството се въртѣше пакъ около сѫдбата на Македония.

— Допускате ли, че изгубването на Македония значи ликвидация на Европейска Турция?

— Допускаме.

— Вѣрвате ли, че безъ война Турция ще приеме да ликвидира?

— Не.

— Значи, въпросътъ се свежда къмъ това: готови ли сме въ дадения моментъ да я почнемъ? Разбирамъ, че България и Русия ще дѣйствуватъ заедно.

— Отговаряйте вие на този въпросъ.

— Азъ казвамъ не, защото Япония ни дебне въ крайния изтокъ, и борбата ни съ Англия въ Персия и Авганистанъ иска още по-голѣмо напрѣжение отъ наша страна; *затова всичко въ Македония ще се ограничи съ палиативи.*

И така директорството ме бѣше турило въ съприкосновение съ двама консули. Откриваше се интересна перспектива предъ мене, до колко ще мога да поддържамъ тѣзи сношения, безъ да прѣдизвикамъ подозрѣние у едната страна.

Около Великъ-день биде убитъ Щербинъ, руския консулъ въ Митровица, а около Петров день излѣзе отъ печатъ книгата на А. Башмаковъ подъ заглавие „Болгарія и Македонія“. И по двата тия случаи азъ отидохъ въ консулството. Обаче, за книгата азъ дойдохъ въ формаленъ разривъ съ него.

Прѣзъ 1899 г. Башмаковъ бѣше посѣтилъ Битоля, и азъ имахъ случай да се срѣщна съ него. Откровеностьта, съ която ни говорѣше за грубата турска дѣйствителность, ентусиазмътъ му за славянството, ме бѣха задоволили много, и азъ поискахъ да имамъ неговата книга. Доставката на тая книга щѣше да ожде за мене послѣдния пробенъ камъкъ, дали мога да разчитамъ на руското консулство. Въ края на май докараха брата ми, учитель въ Сересъ (отпосле убитъ въ Битоля отъ гърцитѣ). Азъ поискахъ съдѣйствие отъ руското консулство, да го освободятъ отъ затвора и да го оставятъ да живѣе при мене, но не намѣрихъ. Похлопахъ и на австрийското и сполучихъ въ желанието си. Сега, за да си доставя една цѣнна руска книга, азъ се видѣхъ принуденъ пакъ да ставамъ „австрофилъ“.

Между това, Ростковски биде убитъ отъ турски войници на 26 юли старъ стилъ 1903 год. на връщане отъ Буковския монастиръ. Отъ страна на гимназията азъ поднесохъ вѣнецъ и съболезнователенъ адресъ. Манделщамъ, драгоманинъ въ руското посолство въ Цариградъ, който пристигна въ Битоля въ деня на убиването на Ростковски, съобщилъ на нашия владика Григория, че слѣдъ публикуването въ „Journal de Saint Pétersbourg“ нѣколко рапорти отъ Ростковски, въ които се възхваляваше турския режимъ, авторътъ имъ се промѣнилъ, и слѣднитѣ му рапорти били въ полза на българитѣ — доказателство за благотворното дѣйствие на свободния печатъ.

Съ отказа на руското консулство да ми достави книгата на Башмаковъ и въобще да се занимава съ нашитѣ духовни нужди, полагаше ми се да търся начина за удовлетворение на тѣзи нужди по другъ каналъ. Азъ сезирахъ г. Краль съ тоя въпросъ. Най-напрѣдъ той прѣдостави на мое разположение своята библиотека. Между книгитѣ, които прочетохъ тогава, бѣха „Histoire de l'Autriche-Hongrie“ отъ L. Léger и „Der Patriarchat von Achrida“ отъ H. Gelzer. Сѫщо така, отъ врѣме на врѣме ми даваше и „Neue freie Presse“, когато имаше по-интересни статии за насъ. Поискахъ му съгласието да си доставя на неговъ адресъ и „Geschichte der sladt Athen im Mittelalter“ отъ F. Gregorovius. Той на драго сърдце се съгласи и, за избѣгване на всѣкакво подозрѣние, самъ се нагърби съ доставката. Обаче, нѣмския оригиналъ се указалъ изчерпанъ, та г. Краль подирилъ чрѣзъ своя книжарь руския прѣводъ и за Великъ-день 1904 год. ме изненада съ послѣдния. Азъ почувствувахъ всичката трагикомичность на славянската солидарность и въ тоя случай, защото благодарение на *австрийското консулство*, можахме да получаваме руски книги.

Най-рѣзко изпѫкна противоположността между австрийското и руско консулство слѣдъ свършване на въстанието. Дадената амнистия отъ турското правителство нееднакво се подразбираше отъ двѣтѣ консулства. Затова, когато селянитѣ се явяваха да се легитимиратъ, въ австрийското имъ указваха защита, въ руското вице-консулътъ Кохмански, който управляваше слѣдъ убиването на Ростковски, имъ искаше и орѫжието. При отговора, че нѣматъ такова, той гнѣвно ги апострофиралъ съ думитѣ: „Какъ имате, за да въставате?“

Въ края на августъ 1904 г. Краль напусна Битоля. Въ размѣненитѣ писма прѣди заминаването азъ му казвахъ, че очакваната свобода на Македония ще направи изкачването на Пелистеръ обикновено явление и отъ негозитѣ върхове ще се разнася славата му надалече. Тази свобода още не е реализирана, ни за това има смѣтка да диримъ отъ славянската солидарность, а не отъ държавата, която той тогава и сега прѣдставлява. [1])

[1]) Г-нъ Краль днесъ е австрийски пълномощенъ министъръ въ София.

Пристжпътъ на македонската идея

. . . То се състои въ създаването отъ Македония една автономна държава въ една федерирана Югославия, съ Солунъ като нейна столица.

Томсонъ.

Английския генералъ Томсонъ е написалъ нова статия по Югославянския и Македонския въпроси. Неговитѣ статии се четатъ съ живъ интересъ.

Тѣ идатъ да отворятъ очитѣ и на тия, които още не сж прогледнали и слѣдъ тия тежки събития, които станаха на Балканския полуостровъ отъ 1912 г. насамъ.

Наистина за насъ македонцитѣ той не казва ново. Ний много отдавна, още въ първитѣ организирани революционни движения въ бивша Турция сме ясно схващали цѣлитѣ, които трѣбваше да прѣслѣдваме. Наистина, имало е непослѣдователность, която ни е често отклонявала.

Но затова пъкъ слѣдъ войнитѣ ний първи се опомнихме и се заловихме за спасителнитѣ идеи на миналото. Отъ войнитѣ насамъ съ слово и перо ние тржбимъ прѣдъ свѣта и популяризираме нашия лозунгъ: „Независима Македония", който лозунгъ не се нуждае отъ никакви доводи прѣдъ македонеца. Той е плѣть отъ плѣтьта и кръвь отъ кръвьта му. И само съ това се обяснява новия жаръ, новия огънь, който обхвана населението въ Македония и емиграцията въ България, Турция и Америка. Само съ това се обяснава повишения духъ и вѣра у македонеца за неговото бждаще.

Не сж малко и българитѣ отъ Царството, които искрено сподѣлятъ и добрѣ разбиратъ идеята за независимостьта на Македония. Нѣщо повече, много отъ дѣйнитѣ политици на България сж възприели сжщия лозунгъ, като най-спасителенъ отъ племенно българско гледище и като такъвъ, който ще даде веднажъ за винаги миръ на Балканитѣ. И нашитѣ приятели тукъ въ България и въ странство ежечасно растятъ. А кой здравомислящъ и честенъ политикъ нѣма да пригърне тоя спасителенъ пжть?

Но г. Томсонъ ни казва, че има и такива и ги посочва — политицитѣ и общественото мнѣние въ Сърбия и Гърция. За послѣднитѣ, казва той, още не сж узрѣли за да възприематъ тия спасителни идеи. Ето защо той съ своитѣ статии иска да стане тржбачъ на македонската идея и прѣдъ гръцкото и сръбско общественно мнѣние. Но ще бжде ли чутъ?

Ние не вѣрваме. Но и не се отчайваме. Трѣбва съ всички сили да работимъ по разни пжтища за проагитирване и проникване спасителната македонска идея за общото спасение на Балканитѣ, повтаряйки всѣки мигъ и всѣки часъ: „мирътъ на Балканитѣ ще доде, само слѣдъ отдѣлянето на Македония въ самостоятелна единица съ столица Солунъ. Само при осжществяването на тоя идеалъ ще изчезнатъ постоянитѣ вражди на Балканитѣ. Само тогава ще има миръ, култура и прогресъ на тоя измжченъ полуостровъ. Тогава ще се разбератъ и двата братски народа сръбския и българския, които съ очудване ще гледатъ назадъ къмъ лошото минало".

А къмъ г. Томсанъ, който става пионеръ на тая идея прѣдъ народитѣ въ Сърбия и Гърция, прѣдъ тия населения, които трѣба да видятъ, че върху немощитѣ снаги на днешна Гърция и Сърбия изниква спасителната македонска държава—на г. Томсонъ всичкитѣ благодарности на македонската емиграция.

Балканска хроника

Евреитѣ въ Солунъ. Евреитѣ въ Солунъ сж недоволни отъ решението, взето отъ страна на гръцкото правителство, да се образува отъ еврейското население въ този македонски градъ отделна избирателна колегия, Това решение, казва солунския в. „L'Endépandanъ", създава единъ много некрасивъ опасенъ прецедентъ, защото се прави разлика между граждани на една и сжща джржава. Това различие наранява дълбоко чуствата на еврейското гражданство въ страната.

Оправдателната присжда на Прага. Вестникъ „Neues Uhr Blatte" отъ 10 ноември въ една кореспонденция отъ Прага за процеса по убийството на Даскаловъ пише:

На 13 г. м. въ Прага, при участието на сждебни заседатели, се разгледа дѣлото по убийството на бившия министръ отъ кабинета на Стамболийски Райко Даскаловъ, осжденъ на смъртъ отъ Македонската революционна организация, заради престжпления спрѣмо нея и спрѣмо освободителното македонско движение. *Атанасъ Николовъ, който изпълни тази смъртна присжда сждъ, слѣдъ съвѣщания, които продължиха до 3 часа тази сутринъ, оправда Атанасъ Николовъ, македонецъ, който на 26 августъ 1923 г. уби Райко Даскаловъ,* бившъ помощникъ на Стамболийски и бившъ български пълномощенъ министръ въ Прага. Сжда приеза доказана тезата на защитата, споредъ която Николовъ е дѣйствувалъ подъ давлението на една заповѣдь на Македонския революционенъ комитетъ и съобразно заповедитѣ на своя шефъ Тодоръ Александровъ.

Николовъ ще бжде изпжденъ отъ Чехословашко.

Изборжтъ на патриархъ Изборътъ на цариградски патриархъ щѣлъ да се състои прѣзъ м. декември т. г. Цариградска а патриаршия вече била изпратила окржжното си до подвѣдомственитѣ неи митрополити, подканяйки ги въ четиридесетодневенъ срокъ да изпратятъ избирателната си бюлетина. Такъво окржжно този пжть било изпратено на следнитѣ чужди православни митрополити: финландски, естонски и чехословашки, записани въ сингагматиона на тази църква.

Подъ сждъ. Редактора на бившия в к. „Илиндень„ г. *Арсени Иовковъ* и редактора на „Независима Македония" *г. Петъръ Мърмевъ* сж получили отъ Софийския прокурорски паркетъ обвинителни актове за даването имъ подъ сждъ за обида на негово Величество сръбския крал Александръ I

Изселването на турцитѣ отъ Македония и Косово се наново ззсилва. Особено много се изселватъ албанцитѣ отъ Призренъ и санджака. Сърбитѣ улесняватъ изселването.

Общински избори въ Скопие и Велесъ се произведоха наново на 4 Ноември т. г. Въ Скопие е спечелила Радикало-джемиетската листа на Сапунджичъ (досегашенъ кметъ) съ 2649 гласа срещу 1916 гласа на демократическата листа.

Въ Велесъ е спечелила листата на демократитѣ съ 677 гласа противъ 607 на радикалитѣ.

Прѣдседатель на Скопие е избранъ пакъ Никола Сапунджичъ, а на Велесъ—Совърлечъ.

Военна диктатура въ Хърватско. „Хърватски листъ" съобщава: Въ сръбскитѣ кржгове въ Загребъ се говори, че покаринскиятъ намѣстникъ въ Хърватско Д-ръ Чиличъ ще се оттегли и въ цѣлата страна щѣла да се обяви военна диктатура. Поради това отъ войската били отстранени всички несигурни хърватски офицери.

Сръбско-ромжнски разпри. „Нямулъ Румънескъ" отъ 1.XI. помѣства на уводно мѣсто една статия на директора си Н Иорга, въ която четемъ и слѣдното:

Бѣлградския в. „Трибуна" се сърди на ромжнитѣ, задѣто ромжнското военно министерство издало една карта на Ромжния, въ която нашата югозападна граница достига до Тиса. И този вѣстникъ, говорейки за нашата войска, казва, че тя била капитулирала прѣдъ германцитѣ слѣдъ 15 дневна борба, па и ни заплашва, че ще прѣмѣсти югославянската граница до Черна. Отговоръ на такива нападки трѣбва да се даде отъ единъ приятель, и този приятель съмъ азъ:

Не е логично да се оскърбява цѣлъ народъ по причина на недоволство отъ нѣкои негови членове. Па що се отнася до ромжнската войска, съюзница на сръбската, тя и въ лоши и въ добри дни никога не е капитулирала прѣзъ течение на двѣ и половина години, защото ако бѣше капитулирала, нѣмцитѣ щѣха да стигнатъ до Москва и не знамъ дѣ биха се намирали тогава не само нашитѣ граници, но още иония на нашитѣ приятели. Това не е ли така? Кажете, но безъ да се сърдите.

Новата турска конституция. Народното събрание въ Ангора, внесло слѣднитѣ измѣнения въ конституцията:

Върховната власть принадлежи на цѣлия народъ. Народното събрание управлява министерствата чрѣзъ делегати. Събранието избира прѣдседатель на републиката измежду своитѣ членове само за една сесия. Прѣдседателтъ е прѣизбиранъ. Прѣдседателтъ на републиката избира измежду членоветѣ на събранието министъръ прѣдседателя, а тоя послѣдниятъ си избира министритѣ измежду депутатитѣ. Прѣдседателтъ на републиката прѣдлага на одобрение отъ събранието тъй съставената министерска листа.

Желѣзница Велесъ—Щипъ. Въ началото на м. ноември т. г. ще почне, споредъ сръбскитѣ вѣстници, постройката на желѣзопжтната линия Велесъ—Щипъ.

Република или монархия? Албания се готви да избере учредителното си събрание. Изборитѣ сж двойни: въ края на ноемврий ще бждатъ избрани делегати, които отъ своя страна ще избератъ въ края на декемврий депутатитѣ, около 100 на брой. Най-важниятъ въпросъ, който ще се рѣшава отъ учредителното събрание е този за устройството на държавата. Въ Албания сега има три партии, отъ които едната е за републиката, втората за запазване сегашното управление съ 4 регенти и третата, най-слаба, за монархията.

Освѣнъ това, ще се опрѣдѣля и столицата: Дурацо, Тирана или Шкодра.

Новиятъ турски кабинетъ е съставенъ, както слѣдва: Исметъ паша, м-ръ прѣдседасель и на външнитѣ работи; маршалъ Февзи паша — началникъ на генералния щабъ, генералъ Кязимъ-паша — на народната защита; Мустафа Февзи ефенди — на вакъфитѣ; Феридъ бей — на вжтрѣшнитѣ работи; Мухтаръ бей — на обществениятѣ дѣла; Сефа бей — народното просвѣщение; Хасанъ Фехми бей — на финансите; Хасанъ бей — на народното стопанство; Неджати бей — възстановяване и размѣна на населението; Сеидъ бей — правосждието; Д-ръ Рефикъ бей — народното здраве.

Отговора на сестра Августина. Въ отговоръ на поздравитѣ на Илинденската Организация, получи се слѣдната телеграма отъ сестра Августина:

До г. Георги Занковъ, прѣдседатель на Ржководното тѣло на Илинденската Организация въ София.

Дълбоко трогната отъ вашата телеграма, азъ благодаря отъ дъното на сърдцето си на васъ и на вашитѣ другари за привѣтствията, които ни отправихте.

Азъ никога нѣма да ви забравя въ молитвитѣ си, докато вие, всрѣдъ свѣтовнитѣ страдания, се укажите достойни да се наслаждавате на вѣчната радость и на вѣчния миръ.

20 октомврий 1923 г.

Августина,

милосърдна сестра отъ болницата „Свети Павелъ" въ Солунъ.

И дѣцата виновни. Слѣдъ смѣняването на Охридския великъ жупанъ Миланъ Блажинъ, дошелъ е за великъ жупанъ единъ особено ревностенъ сръбски служитель нѣкои си Синичъ Стояниновичъ. Още съ идването си е трѣбало да чуе прѣдъ едно кафене отъ нѣколко охридски дѣца неприятна една пѣсень:

На вино вадишъ пищове,
А на ракия — ножове.

Расърденъ жупана заповѣдва веднага арестуването. Сбира се една голѣма тълпа народъ, прѣдъ който дѣцата сж били подложени на побой.

Турскитѣ медресета въ Скопие ще се реорганизиратъ. Споредъ единъ проектъ прѣдвидено е щото вѣрскитѣ предмети да се прѣподаватъ на турски и албански, а всички други прѣдмети на сржбски езикъ.

И всичко туй се нарича *права на малцинствата.*

Халифътъ противъ Ангора. Има сведения, които позволяватъ да се заключи, че прокламирането на републиката въ Турция ще прѣдизвика важни измѣнения въ религиозния авторитетъ на Халифа, по която причина той има намерение да си даде оставката.

Ако действително Халифа си даде оставката, ще бжде свиканъ въ Цариградъ сжборъ отъ религиознитѣ водители изъ целия ислямски свѣтъ, за да избере новъ халифъ.

Слѣдъ Варшава Букурещъ. Въ сжбота 10. XI въ фортоветѣ край Букурещъ станаха три голѣми експлозии. Първата къмъ 7 и 45 м. сутриньта въ форта Бригадеру, а втората и третата слѣдъ об. въ форта Дъмжешъ, гдѣто сж експлодирали 60 вагона муници. Сътресението въ Букурещъ е било толкова голямо, че по Кулеа Виктория и други улици сж изпотрошени прозорцитѣ на кжщитѣ, отъ които има много граждани ранени. Пожарната команда е могла да се приближи само на 3 км. до мѣстото на експлзията. Убити сж 10 души и ранени 29.

Извѣстяваме *на г. г. абонатитѣ ни* **въ Плѣвенъ,** *че настоятель на в-ка ни е г.* **Кирилъ Пѣевъ,** *секретарь на Д-во Илиндень, и той единствено е упълномощенъ да събира абонаментитѣ въ града и околията. Молимъ да му се дава пълно довѣрие.*

Отъ администрацията.

Изъ живота на емиграцията

Въ Цариградъ при емигрантското д-во „Подкрѣпа" се е образувала младежка спортна група „Сила".

Въ Фортъ Уейнъ, Индиана македонското братство „Костуръ" е уредило на 1 того весела македонска срѣща, която е била масово посѣтена. Говорилъ е секретаря на централния комитетъ г. М. Николовъ на тема „Положението на Балканитѣ и дълга на македонеца". Разиграла се и лотария.

Очакватъ се такива срѣщи по всички градове на Америка, дѣто има македонски колонии.

Плѣвенъ за паметьта на Весовъ и Кушевъ (дописка). Хубавъ топълъ есененъ день. Граждани и съотечественици, а особено младежи на групи и по единично за късо врѣме изпълниха салона на Модерния театъръ. Всички бѣха дошли да засвидѣтелствуватъ и отдадатъ своята почить и уважение къмъ младитѣ, любими войводи, които прѣди една година сложиха кости прѣдъ олтаря на нашата изтерзана родина.

Правеше отлично впечатление бодростьта, спретнатостьта, гордо дигнатитѣ чела на нашата младежь, която сѣкашъ искаше да каже: „Ние сме по-силни въ моменти на най-голѣма скърбь".

Това проличаваше и отъ вещо изпълнения химнъ на Мак. революция отъ музиката на Плѣвенската дружина, отъ подбранитѣ и вѣщо изпълнени декламации и пр. Жизнерадостния и дѣятеленъ *г. Бошевъ,* прѣдседатель на младеж. сговоръ и неговитѣ близки помощници сж постигнали значитенни успѣхи. Прѣдставителя на студ. д-во „Вардаръ", дошелъ отъ София, описа прѣдъ множеството величавия подвигъ на покойницитѣ, като апелира къмъ младежьта да култивира въ сърдцата си сжщитѣ добродѣтели.

На прѣдставит. на д-во „Вардаръ" вечерьта се даде банкетъ, който при най-весело настроение, добрѣ подържано отъ голѣмия родолюбецъ свещ. Ташевъ, продължи до късно.

Илинденското дружество въ Плѣвенъ изказва своята благодарность на г-нъ Тома Л. Бутровъ, за подарената отъ него сума 100 лева, по случай вѣнчалния му обрядъ.

Нови илиндински д-ва. Образувани сж дружестаа „Илиндень" въ слѣднитѣ градове:

Хасково на 28. X. т. г. съ настоятелство въ слѣдния съставъ: Прѣдседатель Никола Танушевъ, подпрѣдседатель Костадинъ Георгиевъ Карнушорски, секретаръ Панчо Тодоровъ, касиеръ Стоянъ х. Трайковъ и съвѣтникъ Иванъ Клисаровъ Иоката.

Видинъ на 31. X. т. г. съ настоятелство въ слѣдния съставъ: прѣдседатель Никола Нелчиновъ, подпрѣдседатель Апостолъ Дошлаковъ, секретарь-касиеръ Тодоръ Пановъ.

Поздравляваме Хасковскитѣ и Видинскитѣ Илинденци и имъ пожелаваме успѣхъ въ културно-просвѣтнитѣ задачи на Организацията.

Благодарность. Д-во Илиндень въ г. Бѣлово сърдечно благодари за доброволнитѣ пожертвувания по случаи имения день на слѣднитѣ лица: г. г. Димитъръ Ив. Павловъ 200 л., Димитъръ Цикаловъ 100 л., Димитъръ Ан. Терзиски 50 л. и Димитъръ Гиговъ 20 л.

Македонския Младешки Сговоръ „Пелистеръ" Бургасъ има настоятелство въ слѣдния съставъ:

Прѣдседатель Благой Н. Журковъ, подпрѣдседатель В. Гавраиловъ, секретаръ А. Поповъ, подсекретаръ Е. Статматова, касиеръ М. Анастасовъ, сжвѣтникъ Т. Ивановъ, библиотекаръ Надя Илиева.

Сговора брой 100 члена. Погрѣшно бѣ прѣдадено въ брой 4 на „Пиринъ" името на г. *Благой Н. Кирковъ* вмѣсто *Благой Н. Журковъ.*

Къмъ всички абонати.

За никого не е тайна, че нуждитѣ на вѣстника сж голѣми. Сжщо така е извѣстно, че той се издържа изключително отъ своитѣ приходи: отъ абонаменти и отъ ржчната продажба. Ето защо и нашиятъ повикъ за подкрѣпа къмъ нашитѣ абонати и съчувственици.

Всѣки абонатъ трѣбва самъ, или при първата покана на настоятелитѣ ни, да си внесе абонамента, а тамъ кждѣто нѣмаме настоятели, да си изпрати абонамента за тази година съ пощански записъ до администрацията на вѣстника най-късно до 15 декември. Слѣдъ тая дата ще спремъ вѣстника на всички неиздължени абонати.

Къмъ соф. абонати.

Умоляватъ се всички наши абонати отъ София да бждатъ добри и си изплатятъ абонамента при първо поискване отъ нашия агентъ г. Солуновъ, понеже послѣдния нѣма физическа възможность да обикаля по два-три пжти.

Приематъ се абонаменти и въ администрацията на в-ка, която прѣзъ цѣлия день е отворена.

Абонати, които мѣстятъ квартирата си, да съобщаватъ новитѣ си адреси. Иначе вѣстника се връща обратно.

Къмъ настоятелитѣ

Умоляватъ се г. г. настоятелитѣ ни да си взематъ бѣлѣжка отъ настоящето за точно изпълнение:

1) Да се усили събирането на абонаменти за текущата година, като до 15 декември да се събератъ всички. Слѣдъ тая дата се спира изпращането на всички неплатили абонати безъ изключение.

2) На 16 декември да ни се изпрати списъкъ на неплатилитѣ абонати, за да бждатъ тѣ зачеркнати.

3) Отъ новозаписанитѣ абонати да се събира абонамента въ прѣдплата. Въ особени случаи може и емдъ записването, но никога не по-късно отъ два мѣсеца, понеже слѣдъ тоя срокъ ще спираме вѣстника.

4) При всѣко изпращане на суми да се задържатъ 20% отъ събраната сума за възнаграждение.

5) Всѣки настоятель да държи точенъ списъкъ на абонатитѣ въ града си, по който да нанася номера на разписката, издадена при изплащането на даденъ абонаментъ.

6) Да се слѣди ржчната продажба на вѣстника, за да не остават непродадени в-ци, а тамъ, дѣто се изпращатъ недостатъчно, да се подканя агента на д-во „Куриеръ" да увеличи броя на в-цитѣ.

Съобщава се при това, че заслужилия дружественъ членъ **г. Спиро Костовъ** *обикаля цѣла България за да привежда лично въ извѣстность смѣткитѣ на настоятелитѣ, да доставя нови кочани съ разписки, да дава инструкции и да подтиква къмъ усилена дѣйность. Умоляватъ се всички да му даватъ пълно съдѣйствие.*

Отъ администрацията.

Емигранти, абонирайте и разпространявайте в-къ „Пиринъ", слѣдете за навременната му и редовна продажба при настоятелитѣ на „Куриеръ". Подкрѣпете вѣстника съ навременното издължаване на абонамента. Македонския печатъ е най-голѣмото наше оржжие!

Голѣмъ асортиментъ
КОЖИ
лутръ, опузуми, биберети, сконксъ, нерци, порове и др. разни **кожени палта** при
Магазинъ „ЖЕНЕВА"
„Леге" 11
2—5

До моя братъ, македонеца-изгнанникъ

(Отворено писмо)

Мили братко,

Въ недалечното минало, ти се радваше на домъ и подслонъ, ползуваше се отъ Божитѣ дарби, говореше, четеше, пишеше и се молеше Богу на своя езикъ, макаръ и да те стѣгаше Хамидовия обръчъ и върху плѣщитѣ ти да тегнѣеше робското брѣме.

Въ послѣднитѣ години, обаче, твоята родина, слѣдъ като бѣше опустошена отъ войнитѣ, бѣ сложена, като безжизненъ трупъ, върху зелената маса на европейския аеропагъ и тамъ цѣлото способно за самостоенъ животъ тѣло бѣше разсѣчено безмилостно и разхвърляно като плячка на алчницитѣ за удовлетворение.

Ти, заедно съ своята челядь, послужи за размѣнна монета между самозабравилитѣ се смъртни.

Отъ този моментъ за тебе, братко, настанаха черни дни. Твоитѣ права, твоята сѣмейна честь и твоята воля бѣха обругани и осквернени. Подъ твоя покривъ, — скътанъ съ потъ и кръвь, — започна да вилнѣе твоя поробитель. Съ една рѣчь, отъ този моментъ ти си черенъ робъ въ 20-я вѣкъ, когато съ възмущение четемъ прѣдхристиянската епоха на робството.

Но можешъ ли ти, о мили братко, да изтърпишъ, когато звѣрътъ ти дере кожата? Можешъ ли да прѣклонишъ глава и робското патило, спокойно да гледашъ? — Не!

Да не бжде! Ти си кротъкъ като ангелъ; тихъ и миренъ си, когато се радвашъ на човѣшки правдини, а полютъ си отъ звѣрътъ, когато се гаврятъ съ тебе и искатъ да те удушатъ, или да ти отнематъ това, което не сж ти дали.

Мощенъ ли си самъ, братко, да катурнещъ робското иго съ единъ само замахъ?—Не. Ти ще трѣбва безспирно да работишъ за своята свобода. Това напълно си разбралъ.

И ето, ти си разчупилъ веригитѣ, оставилъ си милитѣ си рожби въ ржцѣтѣ на безмилостни палачи; простилъ си се съ скътанитѣ блага; прѣхвърлилъ си балканитѣ и си намѣрилъ свободно да кажешъ на европейския свѣтъ, че твоитѣ робски вериги сж много тежки; че игото, подъ което пъшкащъ, и брѣмето, което носишъ, ще те затриятъ отъ лицето на земята; че яремътъ, въ който те е запрѣгналъ твоя безчувственъ властелинъ, е тѣсенъ за твоята шия.

Но уви...! Твоитѣ копнежи, когато се сблъскатъ о горчивата за тебе дѣйствителность; когато ти разберешъ, че за тебе и тукъ е тѣсно; че славолюбци-олицетворение на попъ Кръсто, Калдовалията и пр. — народни прѣдатели не чуватъ робскитѣ ти стонове и сърцата имъ не трепватъ прѣдъ писъцитѣ на жени и дѣца — мжченици въ вѣчната арена на убийства, палежи, грабежи, безчестия и пр. и пр.; че скжпи сж троноветѣ имъ и трижъ по мила имъ е властьта, отколкото любовьта и състраданията къмъ тебе — ти съсъ право се запитвашъ: Нѣма ли за тебе мѣсто на земното кълбо и нѣма ли хора на този свѣтъ, които да се смилатъ надъ тебе?

Изгнаннико, знай, че въ България освѣнъ попъ Кръсто и Калдовалията имаше: Левски, Ботевъ, Караджата и плеада други свѣтила, които научиха българина какъ да обича.

Ти и азъ сме братя, които историята на българското племе много отдавна е свързала и вѣрвай, че това, което вълнува тебе. не оставя на мира и мене.

Независимо отъ прѣдателитѣ, които смѣтаха да прѣтжпятъ моята съвѣсть, азъ чувствувахъ теглата ти; страданията ти наранявахa сърцето ми; чувахъ охканията, писъцитѣ и дрънкането на робскитѣ вериги, въ които си билъ окованъ; долавямъ въ измжчената ти душа цѣлия ужасъ на робското ти патило; виждамъ въ твоята измжчена плжть несретитѣ изъ пжтя на окаяната ти живѣйка; разбирамъ, че македонското племе е обрѣчено отъ свѣтовнитѣ канцеларии на загинване.

Ти съ търпението си ще дочакашъ на тази мжка краятъ.

А ние, твоитѣ братя, — синове на Левски и Ботева — живущи въ свободния кжтъ на нещастната ни родина, ще ти дадеме възможность да изкажешъ свободно болкитѣ си прѣдъ ония, които иматъ уши и да почукашъ на аеропагскитѣ двери, за да попросишъ правда и свобода отъ ония, които иматъ сърдца.

Ако не те чуятъ, или не искатъ да те разбератъ, пакъ и пакъ ще чукашъ и ще викашъ до като дойде часътъ да бждешъ чутъ и разбранъ.

Ще дойде день, и не е далече, когато любовьта и състраданието ще отворятъ ушитѣ и ще умилостивятъ сърцата на ония, отъ които зависи да се радвашъ ли и ти, като Божие създание, на Божия день, или да скърбишъ, когато цѣлия свѣтъ се весели; да плачешъ ли, когато цѣлия свѣтъ се радва; робъ ли да си, когато цѣлия свѣтъ е свободенъ.

Вѣрвай, братко мой, че много врѣме не те отдѣля отъ твоето щастие. Твоитѣ палачи ще рухнатъ подъ тяжестьта на собственитѣ си грѣхове, защото человѣческата плъть е като трѣва и всѣка слава човѣшка е като цвѣтъ отъ трѣва; изсъхне трѣвата и цвѣтътъ се слѣте. „Родове прихождатъ и родове отхождатъ, само земята е вѣчна", казва библейския пророкъ Еклисиостъ.

Още единъ пжть, като апелирамъ къмъ тебе за християнска смиреность и търпение ще те обрадвамъ съ думитѣ на Христа:

„Не бой се, мало стадо, Отецъ благоволи да ти даде царство".

Твоя братъ: *Ярловски.*

AEG AEG

AEG

БЪЛГАРСКО ЕЛЕКТРИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО

Площадъ Славейковъ № 7

КЛОНЪ НА

Allgemeine Elektricitäts Gesellschaft — Berlin

Възобнооява дѣйностьта си въ България

Извършва и строи всѣкакви водни и механически електроцентрали. Голѣмъ складъ на разни електромотори, динамомашини и всѣкакви електрически инсталационни материяли. Продажба на прочутитѣ икономически крушки и половинъ ватови нитрлампи AEG

Проспекти и оферти се изработватъ при поискване бездлатно

Телегр. адресъ: АЛГЕМ — София.

AEG AEG

НОВО! НОВО!

Дами отъ София и провинцията!

Добрѣ познатиятъ ви **Шапкарски магазинъ А. Оливенбаумъ** отъ ул. „Леге" № 28 се премѣсти на ул. „15-и Ноемврий" № 4 до „Юнионъ Паласъ", кждѣто се инсталира въ разкошенъ **МОДЕНЪ МАГАЗИНЪ** разполагащъ съ разноообразенъ изборъ отъ **елегантни дамски шапки,** последни европейски модели, **дамска конфекция отъ готови костюми, манта и зимни палта,** а сжщо и **готови дрехи** за **момичета** и **момчета**

Съобщение

За сезона ни пристигнаха нова партида **Велуръ де ленъ ДАМСКИ ПАЛТА** съ модерни цвѣтове които **разпродаваме на едро и дребно** съ намалени цени

„О Бонъ гу"

СОФИЯ, ул. „Леге" № 15

Д-ръ Н. Павловъ

Дългогодишенъ градски околийски и болниченъ лѣкаръ

ДУПНИЦА 8—20

„РОДИНА"

Българско Акц. Общо Застрахователно Дружество

Основенъ капиталъ 6,000.000 лева напълно внесенъ

Главна Дирекция — СОФИЯ

въ собствено здание на площадь „Александръ I", срѣщу Двореца.

Телеграфически адресъ „РОДИНА". Телефонъ № 816

Извършва всички застраховки по клоноветѣ

Пожаръ, Животъ. Злополука и Транспортъ

Дружеството „РОДИНА" е въ връзка съ най-голѣмитѣ чуждестранни дружества и приема всѣкакви рискове въ неограниченъ размѣръ.

Прѣдседатель **Н. МУШАНОВЪ.**

Застраховайте се при „Родина"

Дѣятелни агенти ще намѣрятъ най-износни условия. 2—3

Търговски регистри

размѣри всѣкакви

ТЪРГОВСКИ БЛАНКИ И ПЛИКОВЕ

съ напечатване

Всемирна книжарница

предлага на г-да търговцитѣ ул. „Леге" № 16 до магазина „Пипевъ".

Машиненъ складъ

на Акц. Търговски и Индустр. Д-во „МЕРКУРЪ"

РУСЕ, ул. Полицейска № 3

Адресъ за телегр. „МОТОРЪ". Телефонъ № 213.

се намира винаги богатъ асортиментъ отъ всѣкакви машини и орждия за земледѣлие, мелничачство и индустрия

Специално: ТРИОРИ „ХАЙДЪ" РОНЯЧКИ за МИСИРЪ, ПЛУГОВЕ и ТРУПИЦИ, разни КАЙШИ франц. МЕЛНИЧЕИ КАМЪНЕ, ЧУКОВЕ „КУМИНЪ", швейцар. КОПРИНЕНИ СИТА, МОТОРИ и пр.

Искайте илюстрованъ каталогъ.

3—10

ОТКРИТЪ Е НОВЪ ЗЖБОЛѢКАРСКИ ИНСТИТУТЪ

на столичнитѣ зжболѣкари: Д-ръ Михаиловъ и Д-ръ Блуменфелдъ

ул. Славянска 3, телеф. 1766, срѣщу Народ. театръ и фондовата борса.

Съ най-модерна инсталация, съ образцова чистота — при строги хигиенически изисквания.

Умѣрени цѣни. На инвалиди безплатно.

Приемни часове: 9 — 13 и 14—19 часа. 1—2

ЗА СЕЗОНА! — ЗА СЕЗОНА!

Доброкачествени ВЪЛНЕНИ ПЛАТОВЕ английски и мѣстни за мжжки и дамски дрехи на цѣни конкурентни пристигнаха при

Каловъ и Джуровъ

СОФИЯ, ПОДЪ ХОТЕЛЪ „ЮНИОНЪ ПАЛАСЪ". 3—3

Израилъ Исакъ Пруловъ & Братъ

манифактура и галантерия НА ЕДРО

СОФИЯ, Мария-Луиза, 17 2—5

„ФЕНИКСЪ"

ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ЗА ЖИВОТЪ

ОСНОВАНО ВЪ 1860 ГОДИНА

Едно отъ най-голѣмитѣ и солидни дружества на континента

Извършва застраховки ПО ЖИВОТЪ по най-новитѣ комбинации и при най-износни условия.

ДИРЯТЪ СЕ ДѢЯТЕЛНИ ПРѢДСТАВИТЕЛИ.

Дирекция за България — София, бул. Евлогий Георгиевъ, 54.

Най-ефтиното! Най-практичното!

най-топлото!

Което може да купите — това сж вълненитѣ одеала, съ които разполага фирмата

Г. Бочаровъ и В. Арнаудовъ улица „Търговска" № 17, жгълъ Булевардъ Дондуковъ

Голѣма партида одеала, разни цвѣтове. Платове мѣстни и европейски за балтони.

Цѣни най-низки

Одеалата отъ фирмата Бочаровъ и Арнаудовъ замѣнятъ юрганитѣ и сж много по-ефтини отъ тѣхъ. За болници и сиропиталища специални низки цѣни. 1-2

Важно за манифактуристи

ВСѢКАКВИ МАНИФАКТУРНИ СТОКИ

само на едро и на **крайно конкурентни цѣни** ще намѣрятъ г-да манифактуриститѣ отъ София и провинцията при

Братя Бали

въ собственото имъ здание БЕЗИСТЕНА „БАЛИ", ул. „Ехз. Иосифъ" № 35, срѣщу малката баня — СОФИЯ.

Посетете магазина, за да се уверите. 2—3

НАРОДНО ОСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО

„БАЛКАНЪ"

(Основано 1895 година).

Основенъ капиталъ запасенъ фондъ и резерви	102,350,000 лева
Събрани премии презъ 1922 година	98,331,000 „
Осигорени суми по клона „Животъ"	310,000,000 „
Изплатени вагуби до 31 декември 1922 година	218,602,000 „

Осигурява при най-износни условия и премии по клоноветѣ: „ЖИВОТЪ", „ПОЖАРЪ", „ТРАНСПОРТЪ" и „ЗЛОПОЛУКА" „БАЛКАНЪ" въведе нови осигуровки по „Животъ", безъ медицински прегледъ до **сто хиляди лева.**

Готови полици за пытнически осигурявания срѣщу злополука и транспортиране на багажи и стоки се издаватъ отъ всички агенти на Д-то.

Само осигуренитѣ при „Балканъ" се ползуватъ оъ **преимуществата и облагитѣ,** които Дружеството създаде на клиентитѣ си.

Търсятъ се прѣдставители на Дружеството при най-износни условия, Добъръ приходъ безъ капиталъ. Подходяща работа за пенсионери, запасни офицери и пр. 6—10

Швейцарскитѣ плетачни машини „ДУБИЕДЪ"

сж най-усъвършенствувани и отъ най-здравъ материялъ. ::: Плетатъ се съ обикновени машини всѣкакви плетки. ::: Тѣхната здравина и трайность признаватъ самитѣ ни тукъ конкуренти. ::: Преди да купите плетачна машина, запитайте за **„Дубиедъ"** старитѣ плетачи

Складъ Братя Маджункови

РУСЕ, ул. „Романовска" № 3 СОФИЯ, площадь „Св. Никола" № 17

„НАФТА" Българско Акц. дружество

Придворенъ доставчикъ на Н. В. Царя

Централи въ СОФИЯ. — КЛОНОВЕ въ всички по голѣми градове въ Царството

Собствена фабрика за БИДОНИ и КАСИ въ Русе. — Резервуарни депа въ по-главнитѣ градове. — Централна резервуарна инсталация въ Русе. — Продажба на всички нефтени произведения. — Цѣни и качества конкурирующи.

Адресъ: ул. „Гладстонъ" № 54 — СОФИЯ. 1—5 Телефонъ 1114

„ЩОЕВЕРЪ"

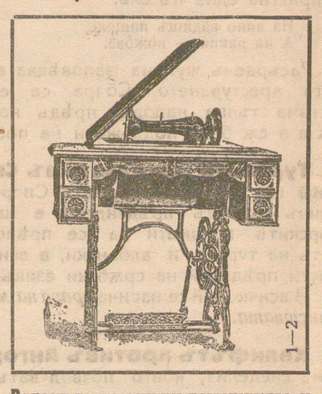

1—2

Радостьта на всички домакинства и занаятчии съ общодостжпни цѣни!

ВЪ ФАБРИЧНИЯ СКЛАДЪ и генерално представителство на

УЛ. ПИРОТСКА № 11

И. ЛЕВИ и М. РОЗАНЕСЪ, СОФИЯ

Търсятъ се опитни агенти за провинцията

Въ магазина

НОВЪ ШИВАЧЕСИ БАЗАРЪ

Пас. „Св. Никола" № 18

ще намѣрите винаги голѣмъ изборъ отъ най-доброкачеств.

АНГЛИЙСКИ САТЕНИ

за пристила и всѣкакви шивачески артикули.

Голѣмъ изборъ модерни европейски

манта, костюми, рокли

и други дамски и детски горни дрехи при **износни цѣни** ще намѣри всѣка елегантна дама **при Ели Панижелъ**

Дрехарница „ВЕНЕРА"

ул. „15 Ноемврий" № 2, подъ хотелъ „Юнионъ Паласъ" 1—2

Чорапи европейски

пристигна голѣма партида

ДАМСКИ, МЖЖКИ и ДѢТСКИ

Продаватъ се на износни цѣни

САМО НА ЕДРО

При **Исикъ М. Бехаръ**

ВИЕНА—СОФИЯ, ул. Ц. Борисъ, 103

Българска Генерална Банка

Капиталъ 12,000,000 лева, напълно внесенъ

Централа въ София

Клонове: **Бургасъ, Варна, Пловдивъ, Русе**

Извършва всѣкакви банкови операции при най-износни условия

Има специално уредена служба за ПРИЕМАНЕ ПАРИЧНИ ВЛОГОВЕ, както по текущи смѣтки тъй и по спестовни книжки

Телеграфически адресъ: ГЕНЕРАЛБАНКЪ

КООПЕРАТИВНО БАКАЛСКО-ТЮТЮНОПРОДАВСКО СДРУЖЕНИЕ

СОФИЯ — Пасажъ „Св. Никола", 10

продава на едро разни колониални стоки, обработени тютюни отъ всички реномирани фабрики, брашна отъ разни качества и други стоки. — Приема оферти за разни хранителни продукти: **масъ, фасулъ, леща, медъ и други.** 1—2

ПЛАТОВЕ!

вълнени за дамски и мжжки облекла на едро и дребно въ склада на

Ив. Г. Арнаудовъ

София, ул. Пиротска № 3. Телефонъ — 144 „Хали",

сжщо шинелно натурално.

1—3

Пристигнаха ми

Мукава триплексъ 70/100 № 110.

Мукава имитация гьонъ 70/100 № 18 и 25.

Хартия тънка и дебела амбалажна, кафява, бѣла, афишна, цвѣтна и др.

Мастило европейско 1/32, както и много други видове канцеларски и книжарски стоки

Преди да дадете поч. си поржчка на когото и да е, поискайте и моята износна оферта

Книженъ складъ АДОЛФЪ ШПЕТЕРЪ

ул. „Ека. Иосифъ", 16

Телеф. Халитѣ 265

Голѣмъ изборъ на ДАМСКИ и МЖЖКИ МУШАМИ

ще намѣрите само при **Б. АЛКАЛАЙ & С-ие** на много износни цени, ул. „Царь Симеонъ" № 70 1—2

Четете в. „Пирихъ"

ВЪЛНЕНИ ПРЕЖДИ Европейски и мѣстни, най-модерни цвѣтове, всѣкога разнообразенъ депозитъ при текстилния магазинъ **Г. ЛУЧЕВЪ**, улица „Клементина" № 25, жгжла „Царь Борисъ". **ТРИКОТАЖИ**